EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 04 30
COM(2019) 203 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Reglamento (ES) 2015/2120 atviros interneto prieigos nuostatų įgyvendinimo

1. ĮVADAS

ES įtvirtino atviros interneto prieigos principą Reglamente (ES) 2015/2120, kartais vadinamame Bendrosios telekomunikacijų rinkos reglamentu[1], kuris nuo 2016 m. balandžio 30 d. taikomas visose valstybėse narėse.

- 1 ir 2 straipsniuose nustatyta taikymo sritis ir apibrėžtys.
- Reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nustatytas principas, kad galutiniai interneto prieigos paslaugų gavėjai turi teisę į prieigą prie informacijos ir turinio, gali juos skleisti, taip pat naudoti ir teikti pasirinktas taikomąsias programas ir paslaugas.
- 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad interneto prieigos paslaugų teikėjų ir galutinių paslaugų gavėjų susitarimai neturi riboti galimybės galutiniams paslaugų gavėjams naudotis 3 straipsnio 1 dalyje nustatytomis teisėmis.
- 3 straipsnio 3 dalimi draudžiamas turinio, taikomųjų programų ir paslaugų blokavimas, ribojimas ir diskriminavimas, taikant tam tikras ribotas išimtis. Srauto valdymas, siekiant optimizuoti teikiamų paslaugų kokybę, yra galimas, jeigu jis yra pagrįstas. Trečioje pastraipoje nustatomos ribotos įsipareigojimų netaikyti srauto valdymo priemonių (ir neblokuoti, nesulėtinti, nekeisti, neriboti, netrukdyti perduoti, nebloginti ir nediskriminuoti konkretaus turinio, taikomųjų programų ar paslaugų) išimtys, siekiant laikytis teisės aktų arba išlaikyti tinklo saugumą ar užkirsti kelią neįprastos arba laikinos tinklo perkrovos valdymui.
- 3 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad srauto valdymo priemonės turi atitikti būtinumo ir proporcingumo principus, kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu ir atitinkama Sąjungos sistema šioje srityje. 3 straipsnio 5 dalyje aiškiai nurodyta, kad paslaugos (kurios nėra interneto prieigos paslaugos), kurios yra optimizuotos konkrečiam turiniui (kartais vadinamos „specializuotomis paslaugomis“) gali būti siūlomos tam tikromis sąlygomis, įskaitant tai, kad jos neturi kenkti bendrai interneto prieigos paslaugų kokybei.

Reglamentu BEREC (Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijai) suteikiami įgaliojimai, glaudžiai bendradarbiaujant su Komisija, parengti nacionalinių reguliavimo institucijų pareigų stebėti ir užtikrinti atitiktį atviros interneto prieigos nuostatoms gaires. BEREC sudarė Atviros interneto prieigos ekspertų darbo grupę, kuri reguliariai posėdžiauja ir kurioje dalyvauja Komisija. 2016 m. rugpjūčio mėn. BEREC paskelbė

[1] 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2120, kuriuo nustatomos priemonės, susijusios su atvira interneto prieiga ir mažmeninėmis reguliuojamų ryšio paslaugų ES viduje kainomis, ir kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2002/22/EB ir Reglamentas (ES) Nr. 531/2012 (OL L 310, 2015 11 26, p. 1).

pirmą gairių versiją[2]. Darbo grupės tikslas – užtikrinti nuoseklų reglamento taikymą visoje Europoje.

9 straipsnyje Komisija raginama peržiūrėti reglamento nuostatas dėl atviros interneto prieigos ir teikti ataskaitą Europos Parlamentui bei Tarybai, „prie kurios, prireikus, pridedami atitinkami pasiūlymai siekiant iš dalies pakeisti šį reglamentą“.

Šioje ataskaitoje vertinamas reglamento įgyvendinimas nuo jo įsigaliojimo ir lyginama dabartinė padėtis Sąjungoje, susijusi su atvira interneto prieiga, be kita ko, atsižvelgiant į rinkos pokyčius ir technologinę plėtrą, ir padėtis, kuri buvo prieš pradedant taikyti reglamentą.

Iš Komisijos vertinimo matyti, jog reglamente nustatyti tikslai tebėra tokie pat aktualūs, kaip ir tada, kai jie buvo patvirtinti pirmą kartą, ir jie nėra ginčytini: plačiai sutariama, kad vartotojai ir įmonės turėtų turėti teisę naudotis atviru internetu. Jis padeda jiems gauti informaciją, bendrauti, kurti naujoves ir konkuruoti pasaulinėje skaitmeninėje ekonomikoje ir yra vis svarbesnė priemonė, suteikianti piliečiams galimybę visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Kad atliktų šį vertinimą, Komisija iš įvairių grupių surinko grįžtamąją informaciją apie tai, kaip dėl reglamento pasikeitė atviro interneto aplinka, pasitelkdama:

– tyrimą (SMART 2017/0011)[3], kuriame išnagrinėjo naujausius nacionalinių reguliavimo institucijų sprendimus, teismų praktiką ir 28 valstybių narių bei Norvegijos pateiktą grįžtamąją informaciją, taip pat atliko suinteresuotųjų subjektų apklausas ir tikslines apklausas;

– 2018 m. Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC) surengtas viešas konsultacijas ir po jų parengtą nuomonę[4] dėl BEREC gairių įgyvendinimo;

– visais lygmenimis palaikydama nuolatinį ryšį su suinteresuotaisiais subjektais ir

– 2018 m. gruodžio 5 d. surengdama tikslinių suinteresuotųjų subjektų praktinį seminarą.

2. PRADINĖ PADĖTIS

Prieš įsigaliojant reglamentui galutiniai paslaugų gavėjai skundėsi, kad interneto paslaugų teikėjai blokavo IP telefonijos paslaugas[5].

Pavyzdžiui, ne mažiau kaip 21 proc. fiksuotojo ryšio paslaugų gavėjų ir ne mažiau kaip 36 proc. plačiajuosčio ryšio paslaugų gavėjų buvo taikomi apribojimai galimybei bendrauti internetu tarpusavyje (P2P) dėl techninių arba sutartyse nurodytų priežasčių, taip pat ne mažiau kaip 21 proc. plačiajuosčio ryšio paslaugų gavėjų buvo taikomi su IP

[2] BEREC gairės dėl nacionalinių reguliavimo institucijų įgyvendinamų Europos tinklo neutralumo taisyklių.

[3] „Bird & Bird“ ir „Ecorys“ Komisijai atliktas Bendrosios telekomunikacijų rinkos reglamento neutralumo nuostatų įgyvendinimo tyrimas (SMART 2017/0011).

[4] Nuomonė dėl Reglamento (ES) 2015/2120 ir BEREC tinklo neutralumo gairių taikymo įvertinimo.

[5] (pavyzdžiui, „Skype“ arba „WhatsApp“ balso skambučius internetu).

telefonija susiję techniniai arba sutartiniai apribojimai[6]. Be to, novatoriškiems interneto startuoliams trūksta teisinio tikrumo dėl to, kiek jie gali naudotis internetu, kad patektų į rinką.

Be to, tam tikrai vartotojų praktikai buvo taikomi apribojimai arba blokuojamos tam tikros paslaugos, kaip antai „pririšimas“, t. y. prijungimas prie bendro korinio tinklo naudojant išmanųjį telefoną ir ryšio dalijimasis su kitais įrenginiais sukuriant belaidžio interneto prieigos tašką išmaniajame telefone.

Vartotojai taip pat skundėsi, kad interneto ryšio sutartys yra nepakankamai skaidrios, kiek tai susiję su sparta ir srauto valdymu.

3. LEIDŽIAMŲ TEIKTI PASLAUGŲ KOMERCINĖ PLĖTRA. 3 STRAIPSNIO 1 DALIES POVEIKIS

Reglamentu nustatomos interneto prieigos paslaugų teikėjų taikomos sutarčių sąlygos ir komercinė praktika.

Sėkmingas blokuojamų paslaugų problemos sprendimas

3 straipsnio 3 dalimi draudžiamas prieigos blokavimas ir apribojamos srauto valdymo priemonės. Šis įpareigojimas suteikė vartotojams galimybę pasinaudoti prieiga prie pasirinktų interneto svetainių ir paslaugų. IP telefonijos paslaugos buvo laisvai vystomos nuo tada, kai įsigaliojo reglamentas, ir vartotojų asociacijos įvertino tai kaip neabejotiną reglamento sėkmę.

Sėkmingas galinių įrenginių pasirinkimas

Pagal 3 reglamento 1 dalį galutinis paslaugų gavėjas turi teisę pasirinkti, kokius galinius įrenginius naudoti. Šiuo metu „pririšimo“ praktiką leidžia visi ES interneto prieigos teikėjai, o tai, vartotojų asociacijų manymu, yra teigiamas pokytis.

4. PASIŪLYMŲ DIFERENCIJUOTOMIS KAINOMIS KOMERCINIAI POKYČIAI. 3 STRAIPSNIO 2 IR 3 DALYS

3 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad sutarčių sąlygos ir komercinė praktika neribotų 3 straipsnio 1 dalyje nustatytų galutinių paslaugų gavėjų teisių.

Kainų diferencijavimas. Nulinis tarifas

Teisinis pagrindas ir nulinio tarifo pasiūlymai

Pasiūlymas laikomas nulinio tarifo, kai interneto paslaugų teikėjas taiko nulinę ribinę kainą duomenų srautui, susijusiam su tam tikra taikomąja programa ar taikomųjų programų kategorija (ir perduoti duomenys nėra įskaičiuojami į bendrą perduodamų duomenų ribą). Interneto paslaugų teikėjai dažnai suteikia juos be papildomo mokesčio paslaugų gavėjui.

[6] „Srauto valdymo ir kitos praktikos, dėl kurios atviram internetui Europoje taikomi apribojimai, apžvalga“ – BEREC ir Komisija, BoR (12) 30.

Terminas „nulinis tarifas“ nėra pavartotas reglamente, tačiau teisėkūros institucijos atsižvelgė į tokius komercinius pasiūlymus. 3 straipsnio 2 dalyje visų pirma nurodyta, kad „interneto prieigos paslaugų teikėjų ir galutinių paslaugų gavėjų susitarimai dėl interneto prieigos paslaugų komercinių ir techninių sąlygų bei parametrų, kaip antai, kainos, duomenų kiekio ar spartos, ir interneto prieigos paslaugų teikėjų komercinė praktika neturi riboti galimybės galutiniams paslaugų gavėjams naudotis 1 dalyje nustatytomis teisėmis“.

Nulinių tarifų pasiūlymų poveikis vartotojams

Interesų grupių nuomonės apie nulinio tarifo pasiūlymų poveikį yra įvairios ir neretai prieštaringos. Pavyzdžiui, vartotojų asociacijos[7] bendrą nulinio tarifo pasiūlymų poveikį vartotojams vertina neigiamai ir mano, kad jie turėtų būti uždrausti. Jie mano, kad tokie pasiūlymai iškraipo konkurenciją tarp įmonių, siūlančių turinį ar taikomąsias programas, kurioms taikomas nulinis tarifas, ir kitų įmonių, siūlančių panašų turinį ir taikomąsias programas[8]. Priešingai, interneto paslaugų teikėjai mano, kad reglamentas suteikia jiems galimybę teikti įvairius pasiūlymus skirtingomis kainomis, o galutiniams paslaugų gavėjams suteikia galimybę laisvai rinktis iš šių pasiūlymų.

Tiek konkurencijos rinkoje lygis, tiek atrinktų taikomųjų programų įtraukimas turi įtakos vartotojams. Labiau tikėtina, kad tokie pasiūlymai bus naudingi vartotojams tokiais atvejais, kai konkurencijos lygis interneto prieigos rinkoje arba turinio ir taikomųjų programų rinkose yra aukštas ir kai duomenų kaina yra palyginti prieinama (net jeigu imamas mokestis)[9]. Be to, mažiau tikėtina, kad šie pasiūlymai turės iškreipiamąjį poveikį turinio rinkai, jeigu jie apims visas taikomųjų programų kategorijas (pavyzdžiui, visas muzikos srautinio siuntimo paslaugas), o ne ribotą taikomųjų programų sąrašą.

Nulinio tarifo pasiūlymų reguliavimo praktika

BEREC gairėse nustatyti nulinio tarifo pasiūlymai ir rekomenduojama, kad nacionalinės reguliavimo institucijos kiekvienu atveju įvertintų juos atskirai. Gairėse išvardyti įvairūs veiksniai, į kuriuos turi būti atsižvelgta konkrečiomis įvairių valstybių narių rinkos aplinkybėmis[10].

Net jeigu žemesnė arba nulinė kaina taikoma tam tikroms taikomosioms programoms (o ne visai kategorijai), kuriomis perduodami duomenys nėra įskaičiuojami į bendrą perduodamų duomenų ribą, tai yra ekonominė (o ne techninė) paskata naudoti tas taikomąsias programas. Pagal BEREC gaires, tokio pobūdžio nuliniai tarifai *ipso facto* nebūtų draudžiami reglamentu[11].

Tačiau dėl 3 straipsnio 3 dalies interneto paslaugų teikėjai teikdami interneto prieigos paslaugą visam interneto duomenų srautui turi taikyti vienodas sąlygas be

---

7 Šaltinis – 2018 m. gruodžio 5 d. suinteresuotųjų subjektų praktinis seminaras.

8 Nyderlanduose teismas nustatė, kad reglamento 3 straipsnyje nėra kategoriško kainų diskriminacijos draudimo ir kad buvo suteiktas leidimas taikyti nulinį tarifą siūlomoms muzikos paslaugoms (žr. 2017 m. balandžio 20 d. Roterdamo apygardos teismo sprendimą, ECLI:NL:RBROT:2017:2940). Po teismo sprendimo piliečių teisių asociacija apskundė leidimą, bet Roterdamo apygardos teismas skundą atmetė. Žr. „Bits of Freedom“ prieš ACM, byla ECLI:NL:RBROT:2019:414.

9 2017 m. Europos Komisijos Konkurencijos GD atliktame tyrime buvo nagrinėjamas šis poveikis.

10 BEREC gairės (2016 m.), 43–48 dalys.

11 BEREC gairės (2016 m.), 42 dalis.

diskriminavimo, apribojimų ar kišimosi. Taigi vadovaujantis tomis pačiomis gairėmis, nulinio tarifo pasiūlymas, kai pasiekus perduodamų duomenų ribą visos taikomosios programos, išskyrus nulinio tarifo taikomąsias programas, yra blokuojamos ar sulėtinamos, prieštarautų 3 straipsnio 3 dalies pirmai ir trečiai pastraipoms[12].

Atliekant SMART tyrimą[13] nustatyta, kad šiuo atžvilgiu nacionalinių reguliavimo institucijų sprendimai buvo nuoseklūs. Dirbdami drauge BEREC darbo grupės nariai užtikrino skirtingose valstybėse narėse taikomų sprendimų nuoseklumą. Valstybėse narėse pastebimos nuoseklaus įgyvendinimo tendencijos. Pavyzdžiui, nulinio tarifo pasiūlymai, taikomi visoms tam tikros kategorijos taikomosioms programoms, kurios yra blokuojamos kartu su kitu paslaugų gavėjo interneto duomenų srautu, kai pasiekiama bendra perduodamų duomenų riba, ir kurios kitaip nediferencijuoja duomenų srautų, paprastai buvo laikomi teisėtais. Imantis reguliavimo priemonių daugiausia dėmesio skirta techniniam diferencijavimui, o ne specialioms pasiūlymų sąlygoms. Kai kuriuose sprendimuose taip pat buvo išaiškinti su tarptinkliniu ryšiu susiję aspektai.

Kaip minėta pirmiau, BEREC planuoja toliau bendradarbiauti su Komisija, kad išaiškintų gaires, kai įmanoma, ir parengtų nulinio tarifo taikymo atvejų vertinimo laipsnišką metodą.

Diferencijavimas pagal kokybę

3 straipsnio 2 dalyje taip pat numatyta, kad interneto prieigos paslaugų teikėjų ir galutinių paslaugų gavėjų susitarimai dėl charakteristikų (pavyzdžiui, kainos, duomenų kiekio ar spartos) neturi riboti galimybės galutiniams paslaugų gavėjams naudotis 1 dalyje nustatytomis teisėmis.

Todėl galutiniai paslaugų gavėjai turi teisę pasirinkti diferencijuotas kainas pagal skirtingus paslaugos kokybės parametrus (pvz., duomenų kiekį ar spartą), jei 3 straipsnio 1 dalyje nustatytos teisės nėra ribojamos bet kurios iš jų atveju.

Paslaugos kokybė gali skirtis priklausomai nuo naudojamų galinių įrenginių, tinklo aprėpties, turinio ir kitų objektyvių veiksnių. Pavyzdžiui, kai du galutiniai paslaugų gavėjai užsisako skirtingos kokybės paslaugas, jiems duomenys gali būti perduodami nevienodai. Tačiau iš esmės laikoma, kad jiems taikomos vienodos sąlygos, jeigu srauto valdymo priemonės objektyviai pagrįstos techniniu atžvilgiu ir yra naudingos bendrai tinklo kokybei ir (arba) veiksmingumui. Šiuo metu turimi duomenys nerodo, kad skirtingos duomenų perdavimo spartos, kiekio ar kitų charakteristikų paslaugų prieinamumas skirtingomis kainomis galėjo pakenkti vartotojams ar sumažinti jų galimybes naudotis savo teisėmis pagal 3 straipsnio 1 dalį,

Kadangi 3 straipsnio 2 dalimi leidžiama sudaryti komercinius susitarimus, žemesnės kokybės paslaugas įsigijusių vartotojų apsauga paprastai užtikrinama reglamento 4 straipsnyje numatytomis skaidrumo priemonėmis, Universaliųjų paslaugų direktyvos[14] IV skyriuje numatytomis galutinių paslaugų gavėjų teisių bendrosiomis apsaugos

[12] BEREC gairės (2016 m.), 55 dalis.

[13] SMART tyrimas 2017/0011.

[14] 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (OL L 108, 2002 4 24, p. 51–77).

priemonėmis ir taikant bendrą vartotojų apsaugos sistemą. Šiuo metu neatrodo, kad reikėtų papildomų priemonių šiai bendrai apsaugos sistemai sustiprinti.

BEREC glaudžiai bendradarbiauja su Komisija, kad savo gairėse išaiškintų šį klausimą.

Paslaugų gavėjų kontroliuojamas tinklo blokavimas

Interneto paslaugų teikėjai pateikė[15] galimų būsimų pasiūlymų, kai prijungiami objektai gali jungtis tik prie jų gamintojo taikomosios programos ir kai galutinis paslaugų gavėjas gali pageidauti nustatyti galimybę jungtis tik prie jų pačių įrenginių. Tipiškas pavyzdys būtų asmuo, kuris įsigyja įsilaužimo signalizaciją ar interneto vaizdo kamerą ir nustato tokius apribojimus įrenginiuose, kad juos galėtų sukonfigūruoti tik patalpų gyventojai. Tokiu atveju interneto paslaugų teikėjas taikytų prieigos apribojimus tinkle, tačiau galutinio paslaugų gavėjo prašymu. Šiuo atveju svarbus 3 straipsnio 2 dalyje galutiniam paslaugų gavėjui suteiktas pasirinkimas sutikti su interneto paslaugų teikėjo techninėmis sąlygomis. Tokiomis aplinkybėmis 3 straipsnio 3 dalyje nustatyti įpareigojimai, kurie taikomi galinius taškus blokuojantiems operatoriams, nėra taikomi atvejais, kai galutinis paslaugų gavėjas visiškai kontroliuoja ir nustato kiekvieną objektą, kuris turi būti blokuojamas, o kuris – ne (o kitos interneto prieigos paslaugos teikimo techninės ar komercinės sąlygos nesiskiria priklausomai nuo jų pasirinkimo). Vis dėlto tokia praktika turi būti atidžiai stebima siekiant užtikrinti, kad toks pasirinkimas nebūtų primetamas interneto paslaugų teikėjo. Priešingai, jis turėtų būti nuolat kontroliuojamas galutinio paslaugų gavėjo, kuris iš pradžių galėtų lengvai pasirinkti tam tikrą galimybę, o vėliau jos atsisakyti[16].

5. TECHNOLOGINĖ PLĖTRA IR 3 STRAIPSNIO 3 DALIES SRAUTO VALDYMO NUOSTATOS

5G

Komisijos komunikate dėl gigabitinės visuomenės[17], 5G veiksmų plane[18] ir Europos elektroninių ryšių kodekse[19] nustatyti plataus užmojo tikslai, susiję su 5G tinklų diegimu, ir numatomi sprendimai, kurie gali suteikti galimybę klestėti novatoriškoms paslaugoms. Šiuo metu elektroninių ryšių pramonėje standartizuojamos 5G technologijos ir greitai jos bus pateiktos rinkai.

5G ryšys suteikia galimybę pertvarkyti pramonę pasitelkiant gigabitų sparta teikiamas belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugas. Žadama, kad 5G užtikrins didelės spartos duomenų perdavimą, trumpą delsą ir galimybę išnaudoti bet kokius turimus belaidžio ryšio išteklius – nuo Wi-Fi iki 4G, ir vienu metu valdyti milijonus prijungtų įrenginių (daiktų internetas). Jis taip pat suteikia galimybę užtikrinti tinklo valdymo lankstumą, nustatant programinės įrangos parametrus, kurie leistų kurti novatoriškus verslo modelius daugelyje sektorių (pvz., transporto, sveikatos priežiūros, gamybos, logistikos, energetikos, žiniasklaidos ir pramogų).

---

15 Šaltinis – 2018 m. gruodžio 5 d. suinteresuotųjų subjektų praktinis seminaras.

16 Susijusios diskusijos pateikiamos BEREC gairių 17, 38 ir 55 dalyse.

17 Junglumas – bendrosios skaitmeninės rinkos pagrindas, COM(2016) 587.

18 Europos 5G veiksmų planas, COM(2016) 588.

19 Direktyva (ES) 2018/1972, Europos elektroninių ryšių kodeksas.

Reglamentas sąmoningai buvo parengtas kaip principais pagrįstas taisyklių rinkinys, kad jis galėtų būti taikomas numatomai naujų technologijų ir paslaugų plėtrai, jeigu jos toliau atitiks atviro interneto ekosistemą. Tai išdėstyta 1 konstatuojamojoje dalyje, kurioje nustatytas dvejopas reglamento tikslas: „apsaugoti galutinius paslaugų gavėjus ir tuo pačiu užtikrinti nepertraukiamą interneto ekosistemos kaip inovacijų varomosios jėgos veikimą“.

Tinklo dalijimas

Naudojant tinklo dalijimo technologiją virtualiai atskiriamos tinklo dalys. Ji suteikia naujų galimybių organizuoti įvairių paslaugų teikimą greitai paskirstant išteklius.

5G ryšys suteikia daugiau naujų galimybių užtikrinti ryšį, kuris būtų pritaikytas siūlomai paslaugai. Kai kurioms paslaugoms reikia didelės ir pastovios duomenų perdavimo spartos (pavyzdžiui, papildyta realybė), o kitoms reikia kitų savybių, kaip antai galimybės sujungti kelis mažos galios prietaisus (pavyzdžiui, sveikatos priežiūros prietaisų jutikliai namuose).

Dėl 5G tinklo struktūros būtų galima taikyti pagrįsto srauto valdymo priemones, kurios optimizuotų srautą atsižvelgiant į objektyvias turinio, taikomosios programos ar paslaugos charakteristikas, ir taip pagerinti bendrą sistemos veikimą bei lankstumą.

3 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad paslaugų teikėjai gali taikyti pagrįstas srauto valdymo priemones. Tačiau „tokiomis priemonėmis neturi būti stebimas konkretus turinys, ir jos neturi būti taikomos ilgiau, nei būtina“. Atsižvelgiant į pasirinkimus, padarytus diegiant 5G tinklus, ateityje gali reikėti tiksliai įvertinti, koks turinys yra specifinis ir koks ne. Šiuo metu Komisija nežino jokio konkretaus pavyzdžio, kai ši nuostata trukdytų taikyti tinklo dalijimo technologiją. Plėtojant 5G ryšį rinkoje, Komisija toliau atidžiai stebės su šiuo klausimu susijusią padėtį.

BEREC paskelbė, kad ji skatina interesų grupių ir reguliavimo institucijų dialogą, jeigu interesų grupės nėra tikros, ar konkrečių 5G technologijų naudojimas atitinka reglamentą. Komisija remia šį suinteresuotųjų subjektų dialogą ir glaudžiai bendradarbiaus su BEREC atnaujinant gaires.

6. TECHNOLOGINĖ PLĖTRA IR SPECIALIZUOTOS PASLAUGOS. 3 STRAIPSNIO 5 DALIS

Kitos nei interneto prieigos paslaugos

3 straipsnio 5 dalyje numatoma galimybė siūlyti paslaugas, kurios nėra interneto prieigos paslaugos (toliau – specializuotos paslaugos) ir kurios yra optimizuotos konkrečiam turiniui, taikomosioms programoms ar paslaugoms arba jų deriniui, jeigu optimizavimas būtinas siekiant atitikti turinio, taikomųjų programų ar paslaugų konkretaus lygio kokybės reikalavimus.

Joje nustatyta, kad interneto paslaugų teikėjai gali siūlyti tokias paslaugas arba palengvinti jų teikimą tik tuo atveju, jeigu tinklo pajėgumai yra pakankami joms teikti kartu su teikiamomis interneto prieigos paslaugomis nebloginant jų kokybės.

Nuo reglamento įsigaliojimo dėl 3 straipsnio 5 dalies taikymo kilo nedaug klausimų, nes buvo pradėta teikti nedaug naujų rūšių specializuotų paslaugų.

Remiantis atliktu tyrimu[20], tų pačių rūšių specializuotas paslaugas, t. y. daugiausia valdomų balso skambučių (IP telefonija) ir interneto protokolo televizijos (IPTV) paslaugas, kurį laiką siūlė daug įvairių interneto paslaugų teikėjų.

Pramonės atstovai tikisi, kad atsiras naujų specializuotų paslaugų, kurių teikimą palengvins 5G tinklai. Kol kas nėra teikiamos jokios komercinės 5G ryšio paslaugos ir suinteresuotieji subjektai išreiškė abejonių dėl to, kaip ateityje nacionalinės reguliavimo institucijos aiškins 3 straipsnio 5 dalį. 3 straipsnio 5 dalyje nustatyta sąlyga yra ta, kad specializuotos paslaugos gali būti siūlomos „tik tuo atveju, jeigu tinklo pajėgumai yra pakankami joms teikti kartu su teikiamomis interneto prieigos paslaugomis“, taip pat kad „tokiomis paslaugomis negali būti naudojamasi kaip interneto prieigos paslaugų pakaitalu ir jos nesiūlomos kaip toks pakaitalas, ir jos neturi kenkti galutiniams paslaugų gavėjams teikiamų interneto prieigos paslaugų prieinamumui ar bendrai kokybei“.

Interneto paslaugų teikėjai pritaria pagrindiniam reglamento principui, tačiau jiems, kaip ir kai kuriems turinio teikėjams, susirūpinimą kelia tai, kad nenumatyta pakankamai lankstumo dabartinėse BEREC gairėse pateiktuose pavyzdžiuose, kaip įvykdyti tas sąlygas, kuriomis jie įpareigojami skirti lėšų konkrečiai šioms naujoms paslaugoms ir taip prarasti galimybę dinamiškai paskirstyti pajėgumus. Jie taip pat pažymi, kad turėtų būti leidžiama teikti visas specializuotas paslaugas, atitinkančias 3 straipsnio 5 dalyje nustatytas sąlygas, be išankstinio leidimo prieš pradedant jas teikti. Paslaugų teikėjai pabrėžia, kad jie nori išvengti situacijos, kai dėl numanomo *ex post* vertinimo sudėtingumo prieš plėtodami ar pradėdami teikti bet kokią paslaugą jie praktiškai turi prašyti aiškaus leidimo. Jie taip pat pabrėžė, kad gairėse pateiktas pavyzdys, susijęs su veiksmingumo nustatymu atliekant interneto prieigos paslaugos bandymą sustabdžius visų specializuotų paslaugų teikimą, yra sunkiai taikomas praktiškai, nes kai kurios vertikalios paslaugos dėl jų pobūdžio negali būti teikiamos pavėluotai.

Vartotojų ir pilietinės visuomenės organizacijos bei turinio teikėjai mano, kad tiek reglamentas, tiek gairės yra pakankamai lankstūs, kad būtų galima teikti 5G ryšio paslaugas.

Turint omenyje naujos kartos specializuotas paslaugas, gali kilti klausimų dėl 3 straipsnio 5 dalies taikymo. Gali prireikti smulkiau patikslinti, kada paslaugų optimizavimas gali būti laikomas būtinu dėl techninių ar komercinių priežasčių, kai „tinklo pajėgumai yra pakankami“ ir kai specializuotos paslaugos kenkia „interneto prieigos paslaugų prieinamumui ar bendrai kokybei“. Tokių patikslinimų gali prireikti siekiant užtikrinti galutinių paslaugų gavėjų apsaugą, taip pat užtikrinti nepertraukiamą interneto ekosistemos kaip inovacijų varomosios jėgos veikimą.

BEREC paskelbė[21], kad ji apsvarstys galimybę pateikti gairėse papildomų paaiškinimų, kaip kiekvienu atveju įvertinti, ar paslauga, kuri nėra interneto prieigos paslauga, atitinka 3 straipsnio 5 dalyje nustatytas sąlygas. Atnaujinant šias gaires Komisija glaudžiai bendradarbiaus su BEREC.

Tinklo veikimo įvertinimas

Pradedant vis plačiau taikyti tinklo dalijimą ir specializuotas paslaugas kyla klausimas, kaip galutiniams paslaugų gavėjams suteikti lankstumo, kad jie galėtų pasinaudoti

[20] SMART tyrimas 2017/0011.

[21] Cituojama BEREC nuomonė.

dinamišku išteklių paskirstymu, kartu laikantis 3 straipsnio 5 dalyje nustatyto įpareigojimo neleisti, kad specializuotos paslaugos kenktų bendrai interneto prieigos paslaugų kokybei.

Įvertinti tinklo veikimą – sudėtinga užduotis, nes tai priklauso nuo daugelio veiksnių, kaip antai kitų tinklu besinaudojančių galutinių paslaugų gavėjų ar atstumo tarp mobiliojo telefono ir bazinės stoties antenos, o ilgainiui norint palyginti veikimo rodiklius reikia atlikti statistinę analizę.

Interneto paslaugų teikėjai primygtinai teigia, jog aiškinant parametrus svarbu atsižvelgti į daugybę tinklo veikimo rodiklius lemiančių veiksnių. Vartotojų ir pilietinių teisių organizacijos pripažįsta šios užduoties sudėtingumą, tačiau primygtinai teigia, kad būtina patikrinti kiekybinę informaciją.

BEREC rengia atnaujintas gaires šioje srityje[22] ir pradėjo viešųjų pirkimų procedūrą, kad būtų sukurta atitinkama programinės įrangos priemonė.

7. SUTARČIŲ SKAIDRUMAS, REGULIAVIMO STEBĖSENA IR PROCEDŪROS

4 straipsnyje nustatyti skaidrumo įpareigojimai

4 straipsnio 1 dalis padėjo užtikrinti skaidrumą galutiniams paslaugų gavėjams, kiek tai susiję su sutartyje dėl interneto prieigos paslaugų teikimo nustatytomis sąlygomis, ir yra veiksminga informacijos, kurią interneto paslaugų teikėjai skelbia savo interneto svetainėse, atžvilgiu. Vartotojų asociacijos gavo gerokai mažiau skundų dėl interneto prieigos paslaugų kokybės nei prieš pradedant taikyti reglamentą.

Europos elektroninių ryšių kodeksas[23], kuris bus taikomas nuo 2020 m. gruodžio mėn., papildys šią nuostatą toliau derinant skaidrumo taisykles su nemokama ir nepriklausoma palyginimo priemone.

Priežiūra ir užtikrinimas. 5 straipsnis

Pradinė padėtis iki 2016 m. gruodžio 31 d.

Kai kuriose valstybėse narėse jau buvo taikomi teisės aktai dėl atviros interneto prieigos ar informacijos skaidrumo, taip pat buvo taikomos kai kurios savireguliavimo arba bendro reguliavimo priemonės. Tos valstybės narės turėjo galimybę išlaikyti tokias nacionalines priemones iki 2016 m. gruodžio 31 d. ir tokiu atveju jos privalėjo iki 2016 m. balandžio 30 d. informuoti Komisiją apie tas priemones. Toliau pateiktose diagramose iliustruojama ši padėtis:

[22] Cituojama BEREC nuomonė.

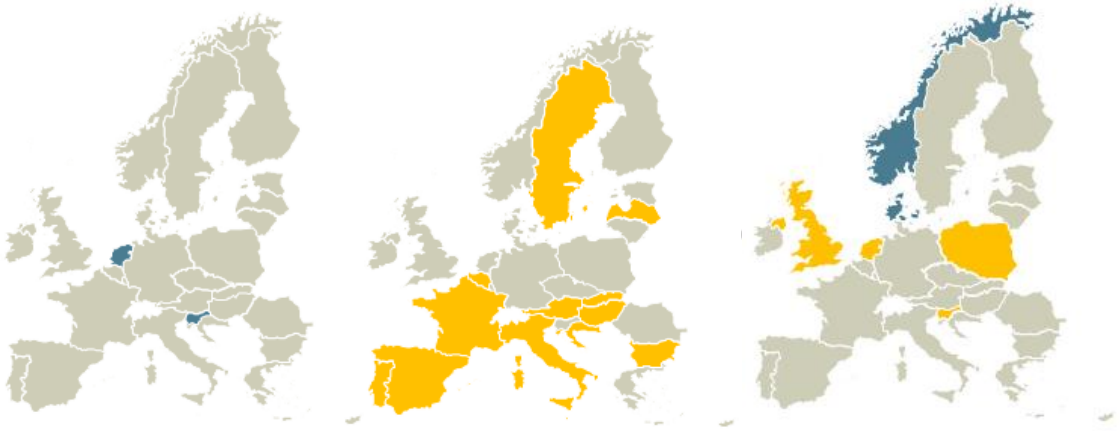
[23] Direktyvos (ES) 2018/1972 103 straipsnis.

1, 2 ir 3 žemėlapiai[24]**:**

1. Anksčiau galioję teisės aktai dėl atviros interneto prieigos (blokavimo draudimas, ribojimas ir nulinio tarifo pasiūlymai).

2. Anksčiau galioję teisės aktai dėl skaidrumo.

3. Anksčiau taikytas savireguliavimas (geltona spalva) **ir bendras reguliavimas** (mėlyna spalva).

1 žemėlapis **2 žemėlapis** **3 žemėlapis**

Reglamento įgyvendinimas po 2016 m. gruodžio mėn.

Reglamento įgyvendinimo priežiūra ir užtikrinimas pradėti lyginti neseniai ir šis darbas tebevykdomas. Atskiros nacionalinės reguliavimo institucijos atlieka įvairius tyrimus tam tikrais klausimais. Tačiau įgyvendinimas vykdomas nuosekliai visoje Sąjungoje. Iškilusios problemos daugiausia buvo susijusios su skaidrumu (sutarčių informacija), nuliniais tarifais ir srauto valdymo priemonėmis. Nacionalinės reguliavimo institucijos sprendžia jas koordinuotai. Iš tikrųjų BEREC buvo sudaryta darbo grupė, kuri turėtų

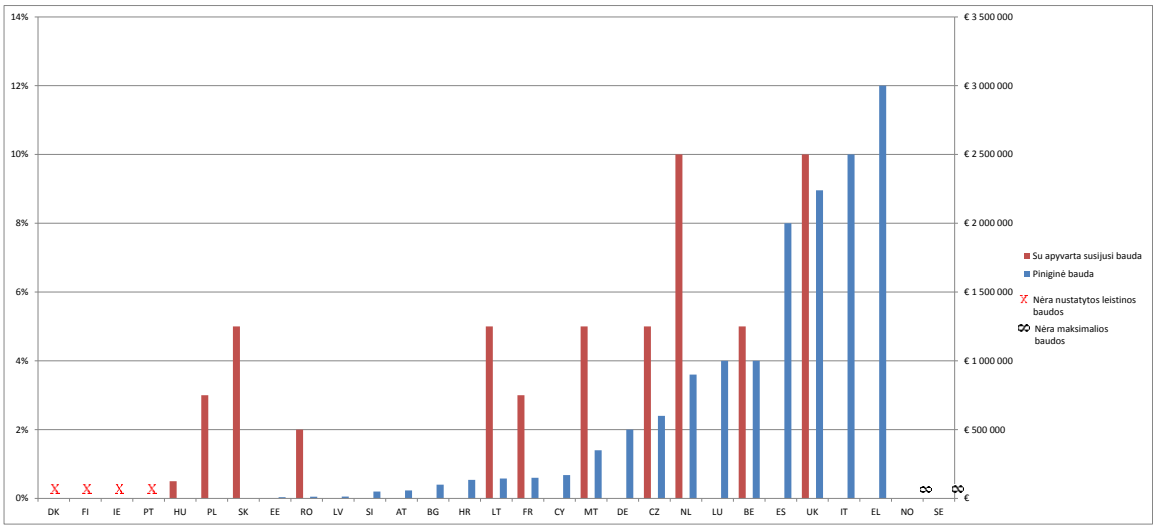
[24] SMART tyrimo 2017/0011 duomenys.

keistis patirtimi ir siekti, kad reglamentas būtų taikomas nuosekliai. Dėl šio koordinavimo proceso sprendimų priėmimas valstybėse narėse tapo labai panašus.

Sankcijos. 6 straipsnis

Valstybėse narėse taikomos sankcijos labai skiriasi. Pavyzdžiui, kai kuriose valstybėse narėse sankcijos susietos su bendrovės apyvarta, kitose nustatyta maksimali suma, o kai kuriose derinamos abiejų tipų sankcijos. Pavyzdžiui, už panašius 3 straipsnio pažeidimus nustatytos maksimalios sumos svyruoja nuo maždaug 15 000 EUR iki 3 mln. EUR, o su apyvarta susijusios baudos svyruoja nuo 0,5 iki 10 proc. Valstybėse narėse taikomų sankcijų rūšys (baudos ir (arba) reguliariai mokamos baudos, numatant galimybę arba be galimybės skirti kitas sankcijas, kaip antai veiklos sustabdymą) taip pat skiriasi.

1 diagrama. Maksimalių baudų (susijusių su apyvarta ir piniginių baudų) apžvalga[25]

Iki šiol buvo skirtos vos kelios sankcijos ir visos jos buvo gerokai mažesnės nei maksimali taikoma bauda.

Veiksmingos, atgrasančios ir proporcingos sankcijos yra labai svarbios siekiant tinkamai įgyvendinti reglamentą, todėl Komisija stebi, kaip šios nuostatos įgyvendinamos valstybėse narėse.

[25] SMART tyrimas 2017/0011.

8. IŠVADA

Palyginti su 2015 m. buvusia padėtimi prieš pradedant taikyti reglamentą, galutiniai paslaugų gavėjai ir turinio taikomųjų programų teikėjai yra labai patenkinti dabartine padėtimi. Interneto paslaugų teikėjai taip pat pritaria atviro interneto principams ir nemano, kad reikia juos keisti.

Vienas iš reglamento tikslų buvo remti internetą kaip inovacijų variklį. Šiuo metu skaitmeninio verslo įmonės akivaizdžiai klesti, kaip matyti iš startuolių branduolių labai dinamiškose vietose visoje Europoje. Šių startuolių kūrimasis iš dalies susijęs su jų galimybe lengvai pasiekti klientus, o reglamentu tam sudaromos palankios sąlygos. Be to, atrodo, kad reglamentas neturi įtakos interneto prieigos paslaugų teikėjų investicijoms. Visi rinkos dalyviai labai palankiai vertina juo sukurtą teisinį tikrumą, nes nuspėjamos taisyklės jiems yra labai svarbios priimant sprendimus dėl investicijų.

Įvertinusi pirmuosius dvejus su puse įgyvendinimo metų, Komisija padarė išvadą, kad reglamento principai yra tinkami atsižvelgiant į rinkos pokyčius ir kad jie yra veiksmingi apsaugant galutinius paslaugų gavėjus ir populiarinant internetą kaip inovacijų variklį.

Reglamento taikymo patirtis vis dar yra ribota, nes jis taikomas palyginti trumpai. Tolesnis stabilaus reguliavimo laikotarpis suteiks galimybę reguliavimo institucijoms, suinteresuotiesiems subjektams ir galutiniams paslaugų gavėjams geriau susipažinti su jo taikymu. Toks stabilumas ES užtikrinamas tiesiogiai taikomais ir principais pagrįstais teisės aktais, remiant visoms atitinkamoms suinteresuotųjų subjektų bendruomenėms ir taikant lanksčius mechanizmus, kuriais užtikrinamas nuoseklus sprendimų priėmimas nacionaliniu lygmeniu.

Todėl Komisija daro išvadą, kad šiuo metu nereikėtų siūlyti šio reglamento pakeitimų. Reglamentas toliau padės apsaugoti Europos interneto paslaugų gavėjus ir suteiks jiems galimybę toliau naudotis prieiga prie pasirinktos informacijos, turinio, taikomųjų programų ir paslaugų.

Komisija, atsižvelgdama į technologijų ir paslaugų raidą, toliau turi stebėti pokyčius rinkoje.

Visų pirma ji turi glaudžiai bendradarbiauti su BEREC, kuri vykdo koordinavimo procesą, kuriuo valstybės narės sėkmingai suderino savo sprendimų priėmimo procesą. BEREC ketina tęsti šį bendradarbiavimą ateityje. Interesų grupės išsakė pastabų dėl BEREC įgyvendinimo gairių ir ragino pritaikyti jas atsižvelgiant į rinkos ir technologijų raidą. BEREC ėmėsi atnaujinti gaires ir planuoja užbaigti darbą 2019 m. „glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija“, kaip numatyta 5 straipsnio 3 dalyje, o ateityje turėtų toliau užtikrinti, kad gairės tinkamai atspindėtų rinkos pokyčius.